

han var ombord i skibet, mens kapteinen reiste til u-baaten, og forklarte sig forøvrig overensstemmende med 1ste vidne.

Oplæst og vedtat.

Fremstod som 3dje vidne Hildemar Paulinus Karlsen, 24 aar gammel, matros paa «West Lothian», bopæl Lysekil, formantes og foreholdtes straffen for mened, forklarte sig overensstemmende med de andre vidner. Vidnet fik intet reddet.

Oplæst og vedtat.

Vidnerne edfæstedes.

Retten hævet.

M. Kvam.

Johan L. Tønnesson. O. Evensen.

D/S „Bergensgut“ (W. I. L. F.) av Bergen.

Reg. ton. br.: 2029, last: stykgods, ødelagt 18de april paa reise fra Göteborg til Rouen. Omkommet: 10 mand.

Utskrift av Bergens sjøretsprotokol.

Aar 1917 den 26de mai blev sjøret for Bergen sat i byrettens lokale, administrert av assessor K. F. Dahl med sjøretsmedlemmerne d'herrer Antoni Hansen og O. O. Bergh, begge tidligere edfæstet.

Hvor da foretoges sjøforklaring for D/S «Bergensgut».

Skibsinspektør Oxholm var tilstede.

Fremstod skibets fører Jacob Jacobsen, der oplyste, at skibets journal og øvrige papirer gik tapt ved forliset. Han fremla en skriftlig beretning angaaende dette, hvilken beretning efter komparentens bedste erindring er rigtig i alle dele og til hvilken han intet vidste at tilføie.

Han tillægger paa foranledning, at de ved forliset omkomne var: fyrbøterne Karl Anderson og Karl Lambertson fra Göteborg, donky-mand Edvind Halberg fra Forsberg i Sverige (gift i Grimsby), 3dje maskinist O. Bøhlin fra Hernösand, messegut Magnus Østvold fra Göteborg samt matroserne Peder Mathisen fra Danmark, Alvar Johanson fra Sverige, Johan Henriksen fra Kalmar, Sverige, Hendry Mørk fra Rotterdam og Petro Quianna fra Bilbao.

Videre oplyste komparenten, at før damp-

skibets avgang fra Bergen var der holdt baatmanøvre, hvorunder man rodde i ca. 1/2 time med alle mand. Saavel livbaatene som de øvrige redningsmidler var i udmerket stand.

Under komparentens samtale med kaptein Jacobsen fortalte denne, at han efter torpederingen av «Fjelli» hadde været ombord i undervandsbaaten, og at det første dennes chef hadde spurt om var: «Hvor er «Bergensgut», som gik fra Bergen kl. 2 i gaar»? Chefen hadde ogsaa tilføiet, at han vidste navnene paa alle dampbaate, som da laa i Bergens havn.

Oplæst og vedtat.

Den fremlagte beretning indtages:

Journalutdrag for S/S Bergensgut ex «Nordal» av Bergen.

Dampskibet «Bergensgut» avgik fra Göteborg den 2den april 1917 med en ladning stykgods bestemt for Rouen, Frankrige, via Bergen og Lerwick.

Skibet var i enhver henseende i god og sjødygtig stand, ankom til Bergen den 4de april 1917 for at indta bunkers kul samt redningsflaater og proviant. I Bergen blev der holdt baatmanøvre med alle mand. Sjøkontrollen var ombord og besigtiget skibet, fik der ordre at avgaa fredag den 13de april for Lerwick. Avgik kl. 2 med lods ombord. Kl. 5,30 kvittertes lodsens ved Feie. Styrte forskjellige kurser efter kapt. kommando. Kl. 8,30 aften s. d. sattes kurs misv. V. 1/4 S.

Lørdag den 14de april kl. 5³/₄ m. fik man isigte om B.B. endel steambaater, som viste sig at være engelske vaktskiber; der sattes nu kurs for vaktskibene og sammen med 3 andre lastebaater blev vi ekskortert ind til Lerwick, hvor man ankom s. d. kl. 7 aften for nærmere ordre.

Søndag den 15de april gik kapt. iland for at faa ordre, han talte da med kapt. Jacobsen fra S/S «Fjelli», der blev torpedert i Nordsjøen lørdags morgen den 14de april 1917. Vedkommende sa, at chefen paa u-baaten hadde spurt efter «Bergensgut», det skulde være en ny baat med 2 master og 4 kraner og de ønsket at ha fat i den.

Tirsdag den 17de april fik man ordre at avgaa kl. 4 em. i konvoi med S/S «Varøy»

av Haugesund samt en engelsk torpedojager. Vinden var frisk sydlig med en del sjø. Der styrtes nu efter torpedojageren og ca. 250 fot fra denne.

Onsdag den 18de april kl. 5,50 morgen blev skibet rammet av en torpedo i 4de luke om B.B., der rev op næsten hele afterskibet om B.B. samt knuste endel av flaaten agter. Vi kunde ingen u-baat se. Men 1ste styrmand, der hadde vakt, saa torpedoen straks før den rammet siden, likesaa flere av besætningen. Akslingen blev brukket av, for maskinen løpte vildt, hurtiglukkeren paa broen blev brukt forat stoppe maskinen. Vakten paa dæk løp straks til livbaatene. B.B. livbaat kom i en fart paa vandet og flere av besætningen hoppet i den, men da skibet hadde god fart, skar baaten ut fra siden og gik fuld av vand. S.B. baat gik den samme vei og folkene som var i den kom i vandet. Kapteinen ropte da til resten av folkene, at de skulde ta livbelter paa sig og hoppet ret paa sjøen og de som ikke vilde det kunde gaa paa redningsflaaten som laa paa 1ste luke, den agterste flaate var allerede ræket av. 6 mand gik da paa nr. 1 flaate og resten hoppet paa sjøen. Alle mand var paa dæk før skibet gik under, det sank paa kortere tid end 2 minutter. Kapteinen og 2den maskinisten var de sidste som hoppet ut. Pludselig eksploderte nr. 1 luke og flaaten med de 6 mand paa for høit tilveirs og knustes i mange dele, av de 6 som var paa den blev kun 1 bjerget, og han var svært forslaat.

Da skibet blev torpedert gik torpedojageren rundt for at se efter u-baaten, og «Varøy» satte med fuld fart over «Bergensgut»s baug og stoppet først ca. 2 mil av samme. Man kunde se at dens ene livbaat blev laaret paa vandet, men blev liggende langs siden i ca. $\frac{3}{4}$ time før den stak fra siden og kom bort for at bjerge folkene som laa i vandet, samtidig kom torpedojageren og en engelsk trawler til og begyndte at ta folkene op. En del blev tat op i «Varøy»s baat og derfra ombord i torpedojageren og et par var allerede kommet ombord i samme, tilsammen 12 mand. Der blev signalert til trawleren, som forklarte, at den hadde en mand ombord, resten var omkommet i sjøen, nogen ved eksplosionen og en del var frosset ihjel.

Ombord i torpedojageren fik man varme sig paa maskintoppen og fik mat og drikke.

Kursen blev sat for Peter Head. Paa veien indover saa man en stor dansk baat bli torpedert. Ankom til Peter Head kl. 5,30 aften s. d., ved ankomsten viste det sig at han som var ombord i trawleren var død 10 minutter efter at han var kommen op fra sjøen, det viste sig at være 3dje maskinist Bøhlin, han blev begravet i Peter Head den 20de april 1917.

I Peter Head blev alle vel mottat og fik tørre klær paa og han som var saaret blev kjørt paa hospitalet, resten av de reddede 11 mand reiste til New Castle den 21de april 1917 for at faa skibsleilighet hjem.

Besætningen utgjorde 22 mand ialt. 12 reddet og 10 omkommet.

Bergen den 24de mai 1917.

Jacob Jacobsen,
fører av S/S «Bergensgut».

Fremstod som 1ste vidne styrmand Albert Steen, 51 aar gammel, 1ste styrmand paa dampskibet «Bergensgut», bopæl Slotsgaten nr. 3 & 5.

Fremstod som 2det vidne Anders Ludvigsen, 28 aar gammel, 2den styrmand paa dampskibet «Bergensgut», bopæl Øvre Korskirkesmug nr. 3.

Fremstod som 3dje vidne Karl Johan Madsen, 29 aar gammel, stuert paa dampskibet «Bergensgut», bopæl Solheimsvigen.

Fremstod som 4de vidne Karl Emil Karlson, 28 aar gammel, tømmermand paa dampskibet «Bergensgut», hjemsted Gøteborg.

Vidnerne forberedtes til edfæstelse, hvorefter 2det, 3dje og 4de vidne fratraadte.

1ste vidne forklarte sig i fuld overensstemmelse med den fremlagte beretning, idet han tilføiet, at vidnet, som ved anledningen hadde vakt, opdaget torpedoen i antagelig 8—10 faynes avstand fra bagbords skibsside.

Skibet sank saa hurtig, at der saavidt vidnet vet ikke blev tid for nogen av besætningen til at ta livbelter paa, likesaalitt som der blev anledning til at ta noget med fra skibet.

Vidnet sammen med kokken og en fyr-

bøter kom sig ned i bagbords livbaat, som dog straks skar sig fuld av vand.

Da dampskibet blev torpedert var en del av besætningen tilkøis, men vidnet saa dog nogen av de fyrbøtere, som hadde frivakt, paa dækket, før skibet gik under.

«Bergensgut» var ikke mere end 8—9 maaneder gammel. Baade livbaate og redningsmidler var i fuld orden før avgangen fra Bergen.

Oplæst og vedtat.

2det vidne fremstod og forklarte, at han hadde frivakt og laa og sov paa bænken fuldt paaklædd, da han merket en rystelse og forstod, at det var galt fat. Han sprang straks op paa dækket, og da han opdaget, at styrbords livbaat, i hvilken vidnet skulde gaa, laa og fløt paa vandet med kjølen i veiret, sprang vidnet overbord og svømnet bort fra skibet, som holdt paa at synke. Litt efter kom der flytende mot vidnet en kasse med livbelter, og vidnet fik 2 saadanne paa sig. Efter at vidnet hadde ligget antagelig 1 times tid i sjøen flytende paa en luke sammen med 1ste maskinisten og tømmermanden, blev han sammen med disse optat av den fra «Varøy» utsatte baat.

Skibets baater og redningsmidler var i fuld orden før avgangen fra Bergen.

Vidnet saa intet til undervandsbaaten.

Oplæst og vedtat.

Fremstod 3dje vidne og forklarte, at han var nede i proviantrummet, da han merket eksplosionen, som vidnet først trodde skrev sig fra en mine. Da vidnet var kommet op paa dækket, var skibet allerede begyndt at synke med agterenden, og vidnet sprang derfor til styrbords livbaat, som imidlertid efter at den var sat paa vandet, skar sig fuld av vand og kantret. Vidnet maatte derfor hoppe paa sjøen og hadde antagelig svømnet om i ca. $\frac{1}{2}$ time, før han fik fat paa livbelter. Først efter at han hadde ligget i vandet i antagelig omkring 1 time — i den sidste tid dog flytende paa en luke — blev vidnet optat av det engelske vaktskib.

Vidnet hadde set, at der var folk paa nr. 1 flaaate, før vidnet sprang i sjøen, men vidnet saa ikke at flaaaten senere sprang i luften. Vidnet antar, at dette maa være frem-

kaldt enten ved eksplosion av en ny torpedo eller ved lufttryk som følge av at skodderne sprang eller kjeler eksploderte.

Da «Bergensgut» blev rammet av torpedoen, laa «Varøy» paa bagbord side i antagelig et par hundrede meters avstand i skraa retning.

Oplæst og vedtat.

Fremstod 4de vidne og forklarte, at han var nede under broen og holdt paa at peile rummene, da han merket, at skibet var rammet av en torpedo og straks sprang op paa brodækket, hvor han saa, at hele rælingen paa bagbord side var slaat ind. I det samme eksploderte agterskibet, og vidnet sprang til bagbords livbaat, som han var behjælpelig med at fire ned. Da paaten var kommet paa vandet, skar den sig imidlertid, paa grund av skibets fart, straks fuld av vand. Der var da 3 mand i baaten, men vidnet sprang nu til styrbords livbaat, som imidlertid ogsaa skar sig fuld av vand. Sammen med en spanier gik vidnet til en tredje baat, som det dog ikke lykkedes at faa sat paa vandet, før skibet sank. Vidnet fik alene av hele besætningen fat paa et livbelte, før han som sidstemand sprang i sjøen.

Vidnet saa ikke, at flaaate nr. 1 sprang i luften, da vidnet paa dette tidspunkt var under vandet, men antar, at det skyldtes kjelernes eksplosion, idet skibet sank.

Paa anledning av Ytterbøe oplyser vidnet, at skibets last bestod av jern og papirmasse, som var indtat i Gøteborg.

Vidnet saa ingen undervandsbaat.

Oplæst og vedtat.

Administrator oplæste derpaa for samtlige vidner den av kapteinen avgivne beretning, til hvilken ingen av vidnerne hadde noget at bemerke.

Vidnerne blev derefter edfæstet.

Eragtet:

Sjøforklaringen sluttet.

Retten hævet.

K. F. Dahl. O. O. Bergh. A. Hansen.